

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาของยาเสพติดในประเทศไทยเป็นปัญหาที่มีความรุนแรงเป็นอย่างมาก ส่งผลทำให้รัฐหามาตรการมาป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จึงได้บัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด มีการกำหนดโทษที่มีความรุนแรงโดยเป็นการกำหนดโทษปรับและจำคุก เพื่อหวังว่าจะเป็น การข่มขู่ยับยั้งผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้เกิดความเกรงกลัว แต่สถานการณ์ปัญหาของยาเสพติด กลับทวีความรุนแรงมากขึ้น เพราะผู้ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดส่วนใหญ่เป็นผู้กระทำความผิดฐานเสพยาเสพติด ถ้าเทียบกับฐานความผิดอื่นๆแล้วถือว่าเป็นการกระทำผิดที่ส่งผลต่อตัวผู้เสพอเอง ไม่มีเหยื่อของอาชญากรรม เพราะความผิดดังกล่าวนี้เป็นอาชญากรรมที่ไม่มีผู้เสียหาย เมื่อตัวเองเสพยาเข้าไปแล้ว ตัวผู้เสพอเองเป็นผู้ที่ได้รับผลร้าย จึงมิใช่อาชญากรปกติและการที่เอาผู้เสพอเข้าไปปรับโทษจำคุกก็เป็นปัญหาทำให้นักโทษล้นเรือนจำ ทั้งยังไม่ได้เป็นการแก้ไขปัญหายาเสพติดในการลดปริมาณของผู้ติดยาเสพติด จึงเกิดนโยบายการป้องกันนำหน้าการปราบปราม การบำบัดฟื้นฟูและการรักษาผู้เสพอยาเสพติดจึงถูกนำมาใช้จึงเป็นที่มาของการตราพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพอยาเสพติด พ.ศ.2545 ที่เป็นการลงโทษผู้ติดยาเสพติดในลักษณะแก้ไขตัดแปลง ซึ่งการลงโทษในลักษณะนี้เป็นการเน้นที่ตัวผู้กระทำความผิด โดยให้หน่วยงานกรมคุมประพฤติเป็นหน่วยงานหลักในการนำนโยบายการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมาใช้

การเข้าสู่กระบวนการตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 เริ่มต้นจากการสุ่มตรวจหาสารเสพติดของเจ้าพนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานตำรวจผู้มีหน้าที่ จะกระทำโดยการเก็บปัสสาวะของบุคคลต้องสงสัยเพื่อตรวจด้วยชุดทดสอบเบื้องต้น ซึ่งเป็นการทดสอบด้วยวิธีเทียบสีปัสสาวะ หากผลตรวจเบื้องต้นเป็นบวกหรือมีผลเป็น “สีม่วง” จะถือว่าเป็นผู้ติดยาเสพติดต้องถูกควบคุมตัวเพื่อนำตัวผู้ตรวจพิสูจน์ไปรอผลการตรวจพิสูจน์เพื่อยืนยันผลอีกครั้ง โดยพนักงานสอบสวนจะส่งตัวผู้นั้นไปยังศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับตั้งแต่วันที่ผู้นั้นมาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวนแล้วหรือภายในสี่สิบสี่ชั่วโมงสำหรับในกรณีที่ผู้นั้นอายุไม่เกินสิบแปดปีบริบูรณ์

พร้อมยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ส่งตัวผู้นั้นไปตรวจพิสูจน์การติดหรือการเสพยาเสพติด ในระหว่างรอผลการตรวจพิสูจน์นั้นผู้รอการตรวจพิสูจน์จะถูกควบคุมตัวไว้ที่ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2545 จะดำเนินการให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการตรวจพิสูจน์การเสพยาเสพติดหรือการติดยาเสพติดของผู้นั้นให้แล้วเสร็จภายใน 15 วันนับตั้งแต่วันที่รับตัวไว้ในสถานที่ตรวจพิสูจน์ ถ้ามีเหตุจำเป็นคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดฯ อาจมีคำสั่งให้ขยายระยะเวลาการตรวจพิสูจน์ไปอีกไม่เกิน 30 วัน ระหว่างที่รอการตรวจพิสูจน์นี้พนักงานอัยการจะมีคำสั่งชะลอการฟ้องไว้ก่อนจนกว่าจะได้รับแจ้งผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจากคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด จากนั้นคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจะเป็นผู้พิจารณาผลการตรวจพิสูจน์วินิจฉัยว่าผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์เป็นผู้เสพยาหรือติดยาเสพติด ซึ่งหากปรากฏว่าเป็นผู้เสพยาหรือติดยาเสพติดที่ต้องเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ผู้นั้นต้องเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่คณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดฯกำหนด ส่วนในกรณีที่ผลการตรวจพิสูจน์ ปรากฏว่าผู้นั้นมิใช่ผู้เสพยาหรือติดยาเสพติด ผู้นั้นก็จะถูกปล่อยตัวไป หรือผู้นั้นอาจจะถูกส่งตัวไปดำเนินคดีตามปกติ แล้วแต่กรณี

ตารางที่ 1.1 จำนวนผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์หาสารเสพติดในร่างกายตั้งแต่พ.ศ.2555-2559¹ ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดพ.ศ.2545

พ.ศ.	จำนวนผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์
2555	187,154
2556	227,527
2557	178,509
2558	113,843
2559	69,493

จากข้อมูลจำนวนผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์หาสารเสพติดในร่างกายตั้งแต่ปีพ.ศ.2555-พ.ศ.2559 พบว่า จำนวนของผู้ที่ตรวจพบสารเสพติดในร่างกายเบื้องต้นตามพระราชบัญญัติฟื้นฟู

¹ สำนักงานกรมคุมประพฤติ, ประมวลผลเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2559.

สมรรถภาพผู้ติดเชื้อเสฟติดมีเป็นจำนวนมาก ซึ่งในจำนวนดังกล่าวอาจพบว่าการตรวจพิสูจน์เบื้องต้นมีผลตรวจเป็นบวกสูง จึงต้องมีการควบคุมตัวเพื่อรอผลตรวจยืนยันสารเสฟติดในร่างกายจากหน่วยงานของแพทย์อีกครั้ง

การตรวจพิสูจน์หาสารเสฟติดในร่างกายที่เริ่มเข้าสู่การดำเนินการตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดเชื้อเสฟติด พ.ศ.2545 เป็นการตรวจทดสอบด้วยเครื่องชุดตรวจสำเร็จรูป โดยเจ้าพนักงานตำรวจจะทำการตรวจพิสูจน์เบื้องต้นในท้องที่สถานีตำรวจโดยเก็บปัสสาวะจากบุคคลที่ต้องสงสัย ซึ่งผลการตรวจที่ได้จะเป็นเครื่องคัดกรองบุคคล เพื่อส่งตัวอย่างนั้นไปตรวจยืนยันผลต่อไปเพราะการตรวจพิสูจน์หาสารเสฟติดในร่างกายโดยการตรวจทดสอบจากเครื่องทดสอบเบื้องต้นนั้นไม่สามารถที่ใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีได้จึงต้องมีการตรวจพิสูจน์เพื่อยืนยันผลตรวจหาสารเสฟติดในร่างกายจากโรงพยาบาล ถึงแม้ว่าการตรวจทดสอบเบื้องต้นจะได้ผลตรวจที่รวดเร็วและมีราคาถูก สะดวกต่อการใช้ตรวจพิสูจน์แต่ก็มีผลเสียที่สามารถได้ผลบวกสูง (False Positive) สูง โดยผลบวกสูงอาจเกิดจากการกินยาที่มีสูตรทางเคมีบางส่วนที่คล้ายสารเมทแอมเฟตามีนทำให้เกิดผลบวกสูงขึ้นได้ ดังนั้นเมื่อมีการตรวจพิสูจน์เบื้องต้นพบว่าผลการตรวจเป็นบวก เจ้าพนักงานตำรวจจะสันนิษฐานว่าผู้ผู้นั้นกระทำความผิดฐานเสฟติด ต้องถูกควบคุมตัวเพื่อรอผลยืนยันการตรวจพิสูจน์หาสารเสฟติดในร่างกาย และด้วยจำนวนผู้รับการตรวจพิสูจน์เพื่อยืนยันผลมีเป็นจำนวนมากจึงทำให้สถานีที่ควบคุมตัวระหว่างรอผลการตรวจพิสูจน์หาสารเสฟติดในร่างกายนั้นไม่เพียงพอ เพราะในการตรวจพิสูจน์เพื่อยืนยันผลมีค่าใช้จ่ายสูงไม่สามารถทำการทดสอบได้ในคราวเดียวกันได้และเพื่อผลที่แน่ชัดจึงทำให้การตรวจเพื่อยืนยันผลต้องใช้เวลาอีกทั้งจำนวนผู้ถูกควบคุมตัวในระหว่างรอผลการตรวจพิสูจน์หาสารเสฟติดในร่างกายมีเป็นจำนวนมาก ทำให้สถานีที่รอการตรวจพิสูจน์ไม่เพียงพอต่อปริมาณจำนวนผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ มีความแออัด จึงจำเป็นต้องกำหนดพื้นที่ในเรือนจำเป็นสถานที่ควบคุมตัว ซึ่งการควบคุมตัวเพื่อรอผลตรวจพิสูจน์การเสฟติดเพื่อนำเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดเชื้อเสฟติด พ.ศ.2545 จะมีการควบคุมตัวไว้ในส่วนเดียวกับเรือนจำหรือราชทัณฑ์ต่างๆ ทั้งนี้ก็เนื่องจากว่ามีการตรากฎหมายที่กำหนดให้พื้นที่ในเรือนจำเป็นสถานที่ควบคุมผู้ต้องหาเพื่อรอการตรวจพิสูจน์ ซึ่งตามกฎหมายแล้วห้ามไม่ให้ขังผู้ต้องสงสัยเสฟติดไว้ในเรือนจำกรมราชทัณฑ์จึงต้องใช้วิธีประกาศเป็นเขตตรวจพิสูจน์ไม่ใช่เขตเรือนจำ² แต่เป็นสถานที่ไว้เพื่อ

² นัทธี จิตสว่าง, “ผุดคอนโด คุ่มตัวผู้ติดเชื้อ”, สืบค้นเมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2559, จาก

ควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยในคดีเสพยาเสพติดเป็นเวลาชั่วคราว เพื่อรอการตรวจพิสูจน์ก่อนเข้ารับการบำบัดในสถานที่ฟื้นฟูเพื่อบำบัดต่อไปและสถานะผู้อยู่ในสถานที่ตรวจพิสูจน์จึงไม่ใช่ผู้ต้องขัง

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงการตรวจพิสูจน์หาสารเสพติดในร่างกายเบื้องต้นของเจ้าพนักงานตำรวจผู้มีอำนาจหน้าที่ในการทดสอบหาสารเสพติดในร่างกาย ซึ่งผลการตรวจเบื้องต้นเป็นการทดสอบเพื่อคัดกรองบุคคล ผลการตรวจเบื้องต้นไม่สามารถนำมาประกอบคดีในการดำเนินคดีอาญากับผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ได้และผลการตรวจพิสูจน์หาสารเสพติดในร่างกายเบื้องต้นอาจมีความผิดพลาดได้ซึ่งอาจเกิดจากการได้รับสารบางตัวที่มีค่าทางเคมีคล้ายกับสารของยาเสพติดเช่น ยาแก้ไอ ยาลดความอ้วน ทำให้การตรวจเบื้องต้นเกิดผลบวกลงได้จึงต้องมีการตรวจพิสูจน์จากทางโรงพยาบาลอีกครั้ง ดังนั้นการจับกุมและการควบคุมตัวเพื่อดำเนินคดีทางอาญาต่อผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์นั้นมีความไม่สอดคล้องกับหลักการดำเนินคดีอาญา เนื่องจากสถานะของผู้ตรวจพิสูจน์เบื้องต้นยังไม่ได้เป็นผู้ต้องหา โดยในการวินิจฉัยชี้ขาดข้อเท็จจริงในคดีอาญา บุคคลผู้ที่ถูกกล่าวหาจะต้องได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่ากระทำความผิดตามกฎหมาย และในกรณีที่มีข้อสงสัยต้องยกประโยชน์ให้กับจำเลย ฉะนั้นแล้ว ในคดีอาญาศาลจะต้องฟังพยานหลักฐานจนปราศจากสงสัยจากเหตุอันควรสงสัยว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริง ถึงจะมีการลงโทษได้ การที่พนักงานสอบสวนทำการตรวจทดสอบเบื้องต้นแล้วพบว่ามีความเป็นบวกจึงสันนิษฐานว่าผู้นั้นเป็นผู้ติดยาเสพติดจึงมีการดำเนินการจับและควบคุมตัว เป็นการกำหนดข้อสันนิษฐานในกฎหมายอาญาในลักษณะที่ไม่เป็นคุณต่อผู้ถูกกล่าวหาและเป็นการขัดต่อการดำเนินคดีอาญาที่ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์³ ซึ่งจะต้องมีการพิสูจน์ให้เห็นจนปราศจากข้อสงสัยว่าได้มีการกระทำความผิดจริง อีกทั้งการควบคุมตัวระหว่างรอผลการตรวจพิสูจน์หาสารเสพติดในร่างกายเป็นการกระทำที่กระทบกระเทือนต่อสิทธิเสรีภาพของผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ เนื่องจากมีการควบคุมตัวด้วยระยะเวลาที่นานเกินความจำเป็นและสถานที่ควบคุมตัวนั้นไม่มีความเหมาะสม ซึ่งส่งผลกระทบต่อกระเทือนทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อบุคคลดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นการถูกจำกัดอิสรภาพ การไม่ได้ประกอบอาชีพในการเลี้ยงดูครอบครัว การไม่ได้ดำเนินชีวิตอยู่อย่างเป็นปกติสุข ทำให้ผู้ที่เข้ารับการตรวจพิสูจน์มีชีวิตและความเป็นอยู่ในระหว่างที่รอการพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนเองต้องอยู่ภายใต้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับอันส่งผลต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์เพราะถูกปฏิบัติเสมือนว่าเป็นผู้กระทำความผิดทั้งที่ยังไม่ได้มีสถานะเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลย และการที่พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยา

³ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองข้อ 14-2 ได้กล่าวว่า บุคคลทุกคนซึ่งหาว่ากระทำความผิดอาญาต้องมีสิทธิได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์ตามกฎหมายได้ว่ามีความผิด

เสพติดพ.ศ.2545 ได้กำหนดให้เรือนจำและทัณฑสถานเป็นสถานที่ควบคุมตัวในระหว่างรอการตรวจพิสูจน์ ทำให้ผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ต้องเข้าไปปะปนกับผู้กระทำความผิดในลักษณะเป็นอาชญากรด้านอื่นๆ ทำให้ต้องได้รับการปฏิบัติเช่นเดียวกับอาชญากรที่กระทำความผิด ได้รับความลำบาก อาจได้รับการถ่ายทอดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เป็นผลร้ายต่อตัวผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์เพราะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่จะก่อปัญหาให้กับสังคม หรือเป็นตราบาปให้สิ้นหวังต่อการดำรงชีวิตต่อไป โดยไม่เกิดผลดีต่อตัวผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์หรือต่อชุมชน รวมทั้ง การที่กฎหมายบัญญัติให้บุคคลแต่ละคนต้องให้ความยินยอมโดยปริยายถ้าหากไม่ยินยอมให้ตรวจหรือทดสอบ นั่นก็จะต้องได้รับโทษทางกฎหมาย หากเจ้าหน้าที่ของรัฐมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า บุคคลเหล่านั้นเสพยาเสพติด ซึ่งการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายเป็นการกระทำที่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอย่างร้ายแรง จากมาตรการป้องกันนำหน้าการปราบปรามผู้กระทำความผิดฐานเสพยาเสพติดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2545 ในกระบวนการตรวจพิสูจน์หาสารเสพติดในร่างกายโดยเจ้าพนักงานตำรวจเป็นผู้ใช้อำนาจในการตรวจทดสอบหาสารเสพติดเบื้องต้นและการควบคุมตัวระหว่างรอการตรวจพิสูจน์เพื่อที่จะป้องกันและแก้ไขให้ผู้กระทำความผิดฐานเสพยาได้กลับมาเป็นคนดีในสังคม เพื่อที่จะควบคุมสังคมให้เกิดความปกติสุขไม่ได้เป็นไปตามหลักการของการดำเนินคดีอาญาตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและยังละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์อีกด้วย

ดังนั้นควรแก้ไขบทบัญญัติในพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2545 ในขั้นตอนการตรวจพิสูจน์หาสารเสพติดและขั้นตอนการควบคุมตัวระหว่างรอการตรวจพิสูจน์หาสารเสพติดในร่างกายตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2545 เพื่อให้ผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ได้รับการปฏิบัติที่ถูกต้องสอดคล้องกับหลักแนวคิดซึ่งพิจารณาจากการดำเนินคดีอาญาอันมีหลักกฎหมายที่ยึดถือเป็นสากลว่าบุคคลที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด จะต้องได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่ากระทำความผิดตามกฎหมาย เป็นหลักที่มุ่งคุ้มครอง ผู้บริสุทธิ์เพราะการลงโทษบุคคลใดจะต้องปรากฏหลักฐานที่ปราศจากข้อสงสัยว่าผู้นั้นกระทำผิด ทั้งนี้หลักการดังกล่าวมาจากพื้นฐานอันเป็นการป้องกันทางกฎหมายที่จะไม่ให้ประชาชนคนหนึ่งคนใดถูกลงโทษทางอาญา หากพิสูจน์ไม่ได้ว่าบุคคลนั้นๆเป็นผู้กระทำความผิดจริง ทั้งยังคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้นั้นอีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตรวจพิสูจน์หาสารเสพติดในร่างกายและการควบคุมตัวเพื่อตรวจพิสูจน์ของผู้ที่เข้ารับการตรวจพิสูจน์
2. เพื่อศึกษาถึงวิธีการและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์
3. เพื่อศึกษาผลกระทบและปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมตัวผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์
4. เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการตรวจพิสูจน์หาสารเสพติดในร่างกายและการควบคุมตัวของประเทศไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี
5. เพื่อวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขและมาตรการที่เหมาะสมต่อการตรวจพิสูจน์หาสารเสพติดในร่างกายและการปฏิบัติกับผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์หาสารเสพติดในร่างกาย

1.3 สมมุติฐานของการศึกษา

การตรวจพิสูจน์ว่าบุคคลใดเสพยาเสพติดเป็นขั้นตอนในการสอบสวนเพื่อดำเนินคดีซึ่งเจ้าพนักงานตำรวจจะเป็นผู้ทำการตรวจเบื้องต้น โดยการเก็บปัสสาวะจากบุคคลต้องสงสัยเพื่อตรวจด้วยชุดทดสอบเบื้องต้นเป็นการทดสอบวิธีเทียบสีปัสสาวะ หากผลตรวจเบื้องต้นเป็นบวกถือว่าเป็นผู้ติดยาเสพติดก็จะถูกควบคุมตัวไว้เพื่อจะนำไปตรวจพิสูจน์ที่แน่นอนอีกครั้ง ซึ่งการสันนิษฐานจากการตรวจพิสูจน์เบื้องต้นว่าเป็นผู้ติดยาเสพติดเป็นข้อสันนิษฐานที่ไม่เป็นคุณต่อผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ เพราะหลักของการดำเนินคดีอาญาเป็น “การดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ” ซึ่งจะต้องตรวจสอบค้นหาความจริง การดำเนินคดีอาญาในชั้นเจ้าพนักงานนั้นจะต้องมีการค้นหาความจริงแท้ของเรื่อง การมีข้อสันนิษฐานที่ไม่เป็นคุณต่อผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ เป็นการกำหนดข้อสันนิษฐานในกฎหมายอาญาที่เป็นการขัดต่อหลักนิติธรรม ที่ให้สันนิษฐานว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาเป็นผู้บริสุทธิ์ ทั้งการควบคุมตัวระหว่างรอการตรวจพิสูจน์ยังเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพ มีการควบคุมตัวด้วยระยะเวลาที่นานเกินความจำเป็นและสถานที่ควบคุมตัวนั้นไม่มีความเหมาะสม ทำให้ผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์มีชีวิตและความเป็นอยู่ในระหว่างที่รอการพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนเองต้องอยู่ภายใต้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับอันส่งผลต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์เพราะถูกปฏิบัติเสมือนว่าเป็นผู้กระทำความผิดทั้งที่ยังไม่ได้มีสถานะเป็นผู้ต้องหา ดังนั้นจึงต้องแก้ไขมาตรการตรวจพิสูจน์และการควบคุมตัวผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ให้สอดคล้องกับหลักการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญา คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นสำคัญตลอดจนอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนเพื่อให้ละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชนน้อยที่สุดเพื่อความยุติธรรม

1.4 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้ได้ศึกษาจากหลักการ แนวคิดทางกฎหมาย ตลอดจนทฤษฎีที่เกี่ยวข้องต่างๆ เช่น หลักสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ ทฤษฎีการดำเนินคดีทางอาญา การควบคุมตัวโดยอำนาจรัฐ และศึกษาวิธีการปฏิบัติต่อผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์เมื่อเข้าสู่กระบวนการควบคุมตัวระหว่างรอการตรวจพิสูจน์ ขั้นตอนการตรวจพิสูจน์หาสารเสพติดในร่างกายตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2545 ปัญหาที่เกิดจากการถูกควบคุมตัวระหว่างรอการตรวจพิสูจน์ โดยศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องรวมถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

1.5 วิธีการการดำเนินศึกษา

เป็นการศึกษาวิเคราะห์จากแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2545 ในลักษณะเปรียบเทียบกับต่างประเทศ ซึ่งรวมไปถึงการใช้มาตรการอื่นๆ แทนการนำผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์แทนการควบคุมตัวเข้ารับการตรวจพิสูจน์ โดยอาศัยรูปแบบการวิจัยเอกสาร แหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ในห้องสมุด ค้นคว้าจากเอกสารภาษาไทยและเอกสารภาษาต่างประเทศ ที่เกี่ยวกับวิชานิติศาสตร์ เช่น กฎหมายระหว่างประเทศ ประมวลกฎหมายพระราชบัญญัติ ตำรากฎหมาย งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วารสาร เอกสารทางวิชาการ บทความทางนิติศาสตร์ วิทยานิพนธ์ บทบัญญัติทางกฎหมาย ตลอดจนข้อมูลต่างๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตรวจพิสูจน์หาสารเสพติดในร่างกายและการควบคุมตัวเพื่อตรวจพิสูจน์ของผู้ที่เข้ารับการตรวจพิสูจน์
2. ทำให้ทราบถึงวิธีการและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์
3. เพื่อให้ทราบถึงผลกระทบเกี่ยวกับการควบคุมตัวผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์
4. ทำให้ทราบถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการตรวจพิสูจน์หาสารเสพติดในร่างกายและการควบคุมตัวของประเทศไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี
5. เพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขและมาตรการที่เหมาะสมต่อการตรวจพิสูจน์หาสารเสพติดในร่างกายและการปฏิบัติกับผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์หาสารเสพติดในร่างกาย